

Jaargang 5, nummer 19, Juni 2025

Bier, Bloed & Modder

een rugbyfanzine

Download
Versie

Jaargang 5,
Nummer 19

'Als ik rugbypalen zie weet ik dat er beschaving in de buurt is. Al is het maar een dun laagje.'

VOORWOORD: IN GOEDE EN SLECHTE TIJDEN

Vinden jullie dat ook zo irritant, clubs die alleen iets op hun sociale media of website plaatsen als ze gewonnen hebben? Weken achtereenvolgend wordt er geen wedstrijdverslag of foto's geplaatst, totdat (vooral) het eerste weer eens wint. Of clubs die na een jaar alles verloren te hebben gedegradeerd zijn en dan een klasse lager bijna alles winnen en gloedvolle stukjes posten. Het is een beetje als hulp van ouders op de basisschool. Als er ouders nodig zijn bij het lezen, timmeren, computeronderwijs of luizenkammen zie je geen enkele vader. Maar als groep zeven of acht het jaarlijkse voetbaltoernooi heeft staan ze in drommen langs de kant en konden ze ineens allemaal een vrij dag opnemen.

Wat leren we van die stukjes die in een overwinningsroes worden geschreven en vooral van de oorverdovende stilte als er verloren wordt? Dat alleen de winnaar belangrijk is? We winnen samen en we verliezen samen tenslotte, maar juist van verlies leer je. Het is misschien tekenend dat een speler van een van de teams die vorige maand de Juniorenfinale in Amsterdam speelden het arbitrale trio een 'stelletje k*ankerlijs' noemde. Niet gewend om achter te staan, laat staan om te verliezen. Wat misschien nog erger is, dat de staff van het team probeerde om de boel te sussen in plaats van keihard optreden. Verliezen bouwt karakter, dat kan elke topsporter je vertellen, of zoals de beroemde uitvinder Thomas A. Edison ooit zei, "Ik heb niet gefaald. Ik heb gewoon 10.000 manieren ontdekt die niet werken."

Laten we ons vooral niet gek laten maken door overambitieuze coaches, clubbestuurders of sponsors en omarmen wat we hebben, namelijk de leukste sport op en naast het veld waar we juichen en treuren, samen.

Bier, Bloed & Modder wordt gemaakt door Redaktiekollektief 'The Odd-Balls'; Doedelzak, Goof, Hopeloos, Jan-Julius Bokkepoot, Kap'tein Aardbei, Leonardus von Hamschmidt, Peter, Sjaanèd en Sjardonee.
Medewerkers aan dit nummer: Pieter Jan van Linden, Jan Schrama en alle scheidsrechters die de enquête invulden en hun verhalen instuurden, waarvoor dank.

Foto omslag: Bastiaan Woudt

Op onze Facebookpagina vind je alle foto's uit dit nummer, groter en de meeste in kleur:
<https://www.facebook.com/The-Odd-Balls>

Redactieadres: BBMfanzine@gmail.com

Website: www.bierbloedenmodder.nl

Postadres: P/a Bernhardstraat 46, 3248 AD Melissant

Abonnement vanaf € 12,- voor vier nummers. Kijk op onze website, ook voor staffelabonnementen.

Abonnement buitenland € 17,50 voor vier nummers.

RC ROSENDAAL COMMANDO COMBINATIE opgericht 1978

Raza Raza Raza, whiskey on your tazza.

Who are, who are, who are we...

We are the boys from
RCC.

Who ha, who haha, who
is the kid with the big red
nose.

Who ha, Who haha, the
more he drinks the more
he grows

Who ha, Who haha up the
big red rooster

Sink more piss.

Argghhhhhhhh

Tekst: Nieuw-Zeelander Richard Creighton heeft het destijds bij de club geïntroduceerd. Roosendaal speelde toen nog Ereklasse, zo'n vijfendertig jaar geleden. Richard was bijzonder verbolgen over het feit dat ze geen clublied hadden. Hij bewerkte het teamlied van de Colts van Harlequins in Melbourne Australia waar hij speelde voor hij naar Roosendaal kwam en in het lied verwerkte hij de clubnaam RCC.

"Richard was maar zestig kilo zwaar, retesnel en tacklede alles en iedereen de moeder", zoals de huidige voorzitter Pieter Jan van Linden hem omschrijft. Hij had een heel bijzonder leefritme. "De man was zes dagen in de week zat, behalve de dag voor de wedstrijd en tijdens natuurlijk. Beste speler ooit!"

Muziek: Oorspronkelijk een kinderliedje dat veel gezongen wordt op het Zuidelijk Halfrond.

Vind jij dat ze valsspelen? Wacht maar tot je ze hoort zingen

FEUILLETON RC DE BØK ERIN

Aflevering 10: Gijs is kwijt

Coach Hendrie Platjes en zijn team RC De Bøk Erin hebben tegenstander RC Raging Bulls met een afgetekende 25-24 overwinning aan de zegekar gebonden. De eerste overwinning voor de Bøkers in ruim tien jaar kelderklasse-rugby. En dat dankzij het even verrassende als flamboyante optreden van de jonge Prop Gijs, die als gelegenheids-Fly-half gehakt maakte van de beduusde Bulls. Logisch dat coach Platjes zijn uitblikker na de wedstrijd voor een uitzinnige meute Bøkers wil uitroepen tot Man of the Match. Maar Gijs blijkt spoorloos verdwenen.

“Weg?”, stamelde coach Platjes. “Waar is-ie dan?” Iedereen keek om zich heen. Het bouwval clubhuis van RC De Bøk Erin had een unieke bouwtechnische constructie, waardoor het mogelijk was om vanuit het clubhuis een nagenoeg 360° visuele inspectie uit te voeren van het volledige complex. Gijs was nergens te bekennen. Zijn rugbytas was weg. Zijn nummer schakelde direct naar voicemail. Navraag leerde dat zelfs zijn moeder niet wist waar hij was.

De eerst zo uitgelaten stemming bij RC De Bøk Erin sloeg om in lichte paniek. Wings Froufrou en Tinkerbel vlogen elkaar schreiend in de armen. De gebochelde Hooker Harm ‘Quasi Mojo’ Haak zocht onder alle kastjes, terwijl Lock Hansi, die ooit in de Efteling een ‘staredown’ had gewonnen van Langnek, juist op het meubilair speurde – al was de kans klein dat Gijs zich daadwerkelijk op één van beide plekken bevond. De sfeer werd zelfs even grimmig toen Scrumhalf KFT argwanend opperde dat Raging Bulls verantwoordelijk waren voor de verdwijning van Gijs.

Vanuit psychologisch perspectief was het interessant om te zien hoe de diverse persoonlijkheden verschillend reageerden op dat gegeven. Terwijl coach Henrie Platjes bijvoorbeeld probeerde om, op basis van harmonie en wederzijds respect, met Raging Bulls een constructieve dialoog te voeren, koos Prop Rocco juist voor een heel andere, meer directe aanpak, die vaag deed denken aan een mengeling van bowlen, betongieten en het plat bulldozeren van een woonwijk. Opeens deed de stem van Kale Nel van de administratie de scene bevroren.

“Ja hallo? Politie?” De andere kant van de lijn antwoordde kennelijk bevestigend, want Kale Nel vervolgde: “Er is iemand vermist. Kleine Gijsje is kwijt. Kunnen jullie iemand sturen?” Kale Nel luisterde aandachtig en knikte toen: “Oké!” Met haar hand op de hoorn legde ze uit: “Ze bellen nu hun beste inspecteur.” Iedereen in het clubhuis wachtte ademloos af. In de doodse stilte klonk plotseling een ringtone.

Jan-Julius Bokkepoot

HOELANG NOG VOOR DE RODE KAART?

En andere sterke verhalen met de fluit in de hand

HEEFT U EEN PEN?

Het zal vast niet vaak voorkomen, vandaar dat de toch ervaren Joep Prein even achter zijn oren moest krabben toen een speelster hem tijdens de warming-up om een pen vroeg. “Wil jij soms de stand bijhouden?”, vroeg de leidsman. Dat bleek niet het geval. Toen hij zijn pen had overhandigd schreef ze een grote L op haar linkerhand en een R op haar rechter. “Ik kan ze nooit uit elkaar houden”.

TYPISCH NEDERLANDS

Tijdens een wedstrijd in de Derde Klasse raakte een speler ernstig gewond aan zijn voet. Terwijl scheidsrechter Stefano Angelucci met de spelers en toeschouwers wachtte op de ambulance, lag de speler midden op het veld omdat hij zich niet kon bewegen. Tot Stefano’s verbazing bood een teamgenoot de geblesseerde speler een joint aan om de pijn te verlichten. Iets wat alleen in Nederland kan gebeuren.

SLAAPVERWEKKEND?

Obed Broersma floot één interland, namelijk Nederland – België Onder 17. “Ik was pas een jaar aan het fluiten. Het ging allemaal snel en het tempo lag enorm hoog, ik floot helemaal op de automatische piloot. Na afloop ging ik al snel naar huis. Ik ben zo in mijn scheidsrechter kloffie gaan slapen, zo moe was ik.”

TAMME

Vele jaren geleden werd het jaarlijkse toernooi om de Fryslân Cup gespeeld in Leeuwarden. Er was afgesproken dat iedere club scheidsrechters zou leveren. Eén van de scheidsrechters heette Tamme. Tijdens de wedstrijd die Tamme floot bestraftte hij een speler voor een overtreding. Deze speler meende echter dat hem onrecht werd aangedaan door “die vent” waar hij drie weken daarvoor tijdens de competitiewedstrijd ruzie mee had gehad. Tijdens de discussie die volgde liep Tamme langzaam achteruit en stond op enig moment bijna in de bosschages naast het veld. Op dat moment vond hij dat de speler hem te veel bedreigde en haalde hij met zijn vuist uit. Hij raakte de speler behoorlijk hard. Na de nodige sussende woorden van de aanvoerders en de spelers van de andere teams in het toernooi is de wedstrijd toch uitgespeeld. In het verslag van Omrop Fryslân werden de beelden meerdere keren op televisie herhaald. De verslaggever vond het zeer verwonderlijk dat na deze actie van de scheidsrechter de wedstrijd nog tot een goed einde was gekomen.

FAMILIEFEESTJE

Dagmar Verbrugh werd vorig seizoen verkozen tot Jeugdscheidsrechter van het Jaar. “Ik denk dat ik mijn vader en mijn broer in dezelfde wedstrijd heb gefloten toch wel heel speciaal voor me was, ook al vond ik heel irritant in de wedstrijd zelf.”

HOE LANG NOG?

Spelers vragen natuurlijk constant hoe lang het nog duurt. Hoe ouder de spelers, hoe sneller in de helft vraag komt. En natuurlijk wordt er ook vaak door de coach vanaf de zijkant gevraagd wanneer de speler met de gele kaart terug mag het veld in. Maar toen een scheidsrechter in de Vierde Klasse van de kant hoorde vragen, “Scheids, hoe lang voor de rode kaart?” kon hij alleen maar schaterlachen.

NIET VAN STEEN

Tim Mudde stond klaar voor een dameswedstrijd in de Eerste Klasse, keek nog even naar links en rechts en wilde aanfluiten toen hij nog even terugkeek naar rechts. De winger van het ene team werd hartstochtelijk succes gewenst door haar vriendin. Hij moest zich heel even herpakken voor hij op zijn fluit blies.

NIET ZO SUBTIEL

Een scheidsrechter toeroepen dat hij er geen zak van kan is niet echt subtiel. Vragen of de scheidsrechter ‘genoeg vertrouwen heeft om de wedstrijd te leiden’ getuigt van iets meer takt. Die vraag drie keer in een wedstrijd stellen is echter net zo subtiel als een sloopkogel.

GEEL DEBUUT

Jeroen van Drommelen, beter bekend als ‘Patatje’ floot een wedstrijd waarbij de zoon van een vriend zijn debuut maakte. De vader was erg enthousiast en niet minder toen zijn zoon direct zijn eerste gele kaart kreeg voor een flip tackel.

DUIDELIJK GEEN ‘MEN’SPLAINING

Dameswedstrijden zijn compleet anders om in goede banen te leiden volgens Martijn Mooijman.” Ze weten echt alles beter, ook al staan ze met hun hoofd omlaag in de scrum of liggen ze onderin de ruck, op miraculeuze wijze kunnen ze toch zien wat er gebeurd is en geven dan ook snel commentaar. Mijn record om penalty's om te draaien naar het andere team of tien meter extra te geven is negentien keer in een wedstrijd, alleen maar vanwege commentaar geven op mijn leiding. Dit gebeurt mij zelden bij een heren wedstrijd.”

IN TOUCH

Youri Weenink floot in de 4e klasse Noord de clubderby Groningen 3 tegen Groningen 4. “De Scrumhalf stond klaar om de bal uit een ruck te pakken. Maar ik stond al klaar om te fluiten en de linesman stond ook gereed met de vlag voor het moment dat hij de bal zou oppakken. Hij stond namelijk met zijn rechtervoet over de zijlijn. Iedereen kom erom lachen nadat de Scrumhalf over zijn verbazing en verwarring heen was.

kledingstuk’. Er zouden tientallen dragers volgen van diverse clubs en uit verre landen als Australië, Frankrijk, Engeland, Zuid-Afrika en Roemenië. De drager diende Ut Tuugje de hele week bij zich te dragen en foto's als bewijs aan te leveren. Bij elke wedstrijd waren er jaloerse blikken van de tegenstander die nooit Ut Tuugje zouden kunnen dragen en

trotse Eilanders die het mooiste jasje van rugby Nederland verdienden als Man of the Match. Zoals het in de 4e Klasse hoort kreeg ook twee keer een Woman of the Match het jasje en dat leverde hele andere foto's op dan bij de mannen. Ut Tuugje werd beschoten, ontvoerd en beleefde hachelijke avonturen in stripclubs, in een grote mossel en op de Wallen. Ze ging stemmen, ging op wintersport, naar de Efteling, Amerika en natuurlijk naar Ameland. Alhoewel het een 'one size fits all' jasje was, werd ze nog weleens uitgescheurd door een kiloknaller uit de voorwaartsen. Gastdragers uit de RED-cluster (Roosendaal, Eilanders, Dordrecht) en later Batavieren samen met Gouda naaiden hun dassen erop, net als brutale gastspelers die Ut Tuugje op toernooien kregen omgehangen.

Aan het einde van elk seizoen werd de beste foto met Ut Tuugje uitgeroepen tot Tuugje van het Jaar en kreeg de drager de desbetreffende foto

uitvergroot en ingelijst cadeau tijdens de seizoen afsluiting. In 2020 kreeg Ut Tuugje een zusje, namelijk 'Ut Wuuve Tuugje', een rokje van stropdassen voor de 'Dick of the Day'. Een iets minder begerenswaardig attribuut omdat die gedragen diende te worden zonder onderbroek, want die moest op het hoofd van 'The Dick' die tevens 'Bierbitch' was tijdens de Derde Helft en moest zorgen voor volle glazen. Helaas overleefde EFRC Eilanders de Covid-pandemie nauwelijks en werd de club in juli 2022 opgeheven toen er te weinig spelers waren. De club maakte eind 2023 een herstart in Stad aan 't Haringvliet, maar Ut Tuugje hangt voorlopig nog bij mij in de kast. Ut Wuuve Tuugje is nu te zien in het Rugbymuseum van Jan de Jong in Oudenbosch. Alle avonturen van Ut Tuugje kan je teruglezen op de Facebookpagina: <https://www.facebook.com/uttuugje>

CLUBATTRIBUTEN: UT KELLUF TUUGJE

Er zijn een aantal clubs en vooral hun social teams die aan het einde van de wedstrijd een bijzondere onderscheiding hebben tijdens de derde helft ceremonie. In Bier, Bloed & Modder kwam 'Het Blauwe Ding' van de Dordtsche RC al voorbij en natuurlijk alle geweldige onderscheidingen van de Amigo's van RC DIOK 3. Toen op Goeree-Overflakkee de Eerste Flakkeese Rugby Club (EFRC) Eilanders werd opgericht in 2016 door toen nog RC The Bassets speler 'ondergetekende' wilde hij meteen de gebruikelijke rugbytradities introduceren. De meeste leden hadden nog nooit een ovalen monster in hun handen gehad en waren bij 'de voetbal' gewend dat ze met een krat bier in hun eigen kleedkamer zaten en daarna naar huis gingen. Tijd voor verandering.

Als eerste leerde ik de spelers het clublied, dat in Bier, Bloed & Modder #7 al aan bod kwam. Al snel volgende daarna het shirt en de stropdas. Eerst in groengeel, de kleuren van Middelharnis waar de thuisbasis was en ook van het shirt, daarna een officiële in stemmig donkerblauw met clublogo en een dun geel en groen streepje om het af te maken.

Maar er mistte nog iets. Nou wil het geval dat Bassets-icoon Bertus Groeneveld door zijn vrouw ontvoerd werd naar Fryslân. Hij kon niet alles meenemen naar het buitengewest en dus belanden er een aantal dozen en vuilniszakken met allerhande rugbyspullen op Flakkee variërend van tourtruien uit de vorige eeuw, tot het scholenrugbyplan van de NRB én, twee zakken vol met verschillende stropdassen. Bij het zien van de dassen kreeg ik ineens een geniale ingeving. Leuk hè als je dat over jezelf kan zeggen. Denkend aan een wedstrijd die ik ooit met het DRIEM-Team van The Bassets tegen Hilversum 3, niet de zender uit het liedje van Herman van Veen maar wel het helaas verdwenen leukste team van de Bosbokken, speelde ontstond het idee voor Ut Tuugje. Bij RCH 3 kreeg de Man of the Match een vlekkelig, gestrept jasje aan dat hij de hele week diende te dragen. Dat kunnen wij natuurlijk beter op Flakkee en dus vroeg ik Eilanders-secretaris Elleke Griekspoor om hulp. Nou was die erg handig met de naaimachine en vond ze het een leuk idee om van de stropdassen een jasje te maken. Dat bleek echter lastiger dan ik had bedacht. Maar Elleke was niet voor een (knoops)gat te vangen. Ze kocht een ouwe lullenjasje bij de lokale kringloopwinkel en ging aan de slag met naald, draad en machine.

Op 21 mei 2017 kreeg Thomas Dee als eerste 'Eilander' Ut Kelluf Tuugje, zoals de officiële naam luidt, omgehangen na een indrukwekkend Hekkenluitertoernooi. De naam 'Ut Kelluf Tuugje' is trouwens Flakkees voor 'Het mooie

WATCH THE FUNNY!

Joran van der Zwet floot voor de aftrap. "Het team leek duidelijk naar links te gaan, dus ik stelde me rechts op. Helaas voor mij deed het team een trick kick-off en deed alsof ze naar links schoten. Ik probeerde uit de weg te duiken, maar het was te laat, de bal raakte mijn kont met volle kracht."

BINNEN DE GRENZEN

Met slechts een paar wedstrijden ervaring onder zijn riem, werd Bruis van Driel ingedeeld voor DIOK 3 –LSRG 2, de Leidse derby tussen de "studenten" en "burgers" gespeeld om de Piet Paaltjens bokaal. Naast een paar punten in de onderklasse van het regionale rugby stond bij deze wedstrijd dus ook de Leidse eer (of "irrrrr") op het spel.

Met enkele Ereklasseveteranen in de gelederen, wist DIOK stevig partij te bieden tegen het jonge enthousiasme van het LSRG-ensemble. Zo goed zelfs dat het de gehele wedstrijd (on-)gemeen spannend was en de beslissende score diep in de tweede helft gemaakt werd. Ik schrijf on- tussen haakjes, want de sfeer in het veld was niet om over naar huis te schrijven. Beide partijen maakten graag gebruik van het feit dat ik geen TMO (of ogen in mijn rug) tot mijn beschikking had en het geklaag over wangedrag van de tegenpartij was niet van de lucht. Ik had met gemak een full house aan kaarten uit kunnen delen, maar gezien de aard van de wedstrijd heb ik het erbij gehouden beide captains af en toe te vragen hun ploegen in de hand te houden.

Enkele dagen later wist het Leids Nieuwsblad te melden dat de wedstrijd ondanks enkele vurige momenten binnen de sportieve grenzen was gebleven, hetgeen volgens de krant mede te danken was aan het optreden van de scheidsrechter. Veel geleerd, maar zou er niet om treuren als de indeler dit soort derby's voortaan aan een meer ervaren ref toewijst."

NIET ZO SNEL

Rod Rishworth floot in enkele decennia onder andere namens RFC Te Werve, Nederlands kampioen in 1954 en tegenwoordig gefuseerd met WRC, en de British School in the Netherlands op de Nederlandse velden. Ooit zei de moeder van een Engels kind tegen hem, "Ik heb liever jou als scheidsrechter dan iemand sneller en fitter. Jij let tenminste op de veiligheid van onze kinderen. "Voor Rod het toppunt van zijn carrière als scheidsrechter.

DOEDELZAK SPELEN ZONDER DOEDELZAK

SPELER PASPOORT

Naam: Tim 'Tat' Mudde

Leeftijd: 60 Jaren jong

Clubs: Rotterdamse RC, EFRC Eilanders, maar voor altijd een Basset!

Positie: Scheidrechter en scrum-half

TATTOO PASPOORT

Wanneer gezet: 2024

Artiest: Rude 77 van Tattoo Eus en Rude in Leiden, voormalig flanker van RC The Bassets

Ontwerp: Tekening van een scheidsrechter met een stok en een blindengeleidehond door GREN. Gren, echte naam Grenfell Jones tekende voor de South Wales Echo in de hoogtijdagen van het Welsh' rugby

Waarom: Ik neem mezelf niet altijd even serieus als scheidsrechter, dat wil zeggen wel de regels maar zie mezelf niet persé als een topreferee en wil nog wel eens verkleed aan de aftrap verschijnen. Gelukkig had ik nog een plekje over.

Bijzonder detail: Ik werd tot mijn stomme verbazing twee jaar geleden verkozen als Scheidsrechter van het Jaar door Rugby Nederland.

Voor een kleurenfoto kijk op de FB-pagina van The Odd-Balls. Heb jij zelf een bijzondere, rugby gerelateerde tattoo, of ken je iemand die dat heeft? Neem dan contact op met ons via [BBMfanzine@gmail.com](mailto:bbmfanzine@gmail.com)

Tijdens hun trip naar Schotland in 2002 maakten de 'Heeren' van de Utrechtse Studenten Rugby Society voor het eerst kennis met het 'doedelzak spelen zonder doedelzak'. Omdat de redactie van Bier, Bloed & Modder weet dat er veel muzikale ruggers en schrijvers dezes regelmatig op (of met) hun eigen doedelzak spelen heb ik besloten deze handleiding over te nemen uit '7', het prachtige boek dat verscheen naar aanleiding van het zevende lustrum van de sociëteit in 2002.

Ondergetekende neemt, net als degene die het origineel, schreven geen enkele verantwoordelijkheid én voor blijvende gevolgen en raad de lezer aan eerst te oefenen op een proefpersoon.

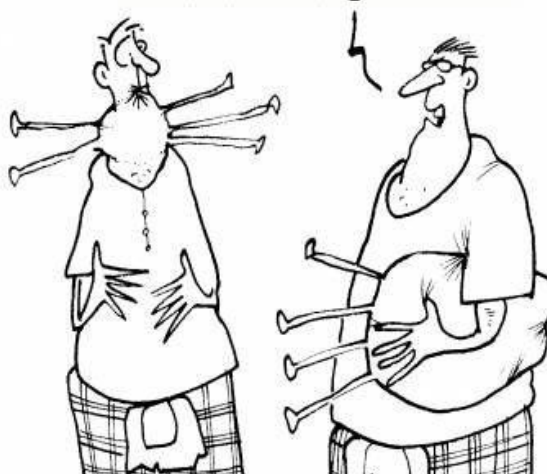
Handleiding doedelzak spelen zonder doedelzak

1. Adem genoeg lucht c.q. zuurstof in.
2. Zeg c.q. roep "Aaaaaaaahhhhh", niet zoals bij de tandarts, maar in één lange toon
3. Probeer met een welgemikte karateslag op het (eigen) strottenhoofd het hoofd af te slaan c.q. hakken. (Blijf Aaaaaaaahhhhh roepen)
4. Probeer bij overleven meerdere slagen op het strottenhoofd te plaatsen op de melodie van 'Scotland the Brave'.
5. Als meerdere medespelers c.q. omstanders dit tegelijk doen, ontstaat er een heus koor.
6. Plaats, om het geheel meer aan te kleden, een stoel c.q. barkruk ondersteboven op uw schouder. Als u het net als 'ene Hugo' nu nog niet door heeft, volgt hier een verklaring, de poten van de stoel c.q. barkruk, zullen in de lucht steken en bij gevolgde aanwijzingen zullen zij de suggestie van de doedelzak versterken.

Bij Rugbyclub Portobello beek het een enorm succes te zijn dus ik wens jullie veel succes. Filmpjes mogen naar ons e-mailadres: bbmfanzine@gmail.com

Doedelzak, geen familie

Probeer de volgende keer wat minder hard te zuigen.

"Mannen kom op, we moeten ze slopen. De helft van die gasten heeft vandaag gewerkt en de andere helft is met pensioen"

Rotterdamse studenten bij een 14-7 achterstand tegen een 'burgerteam'

(Feyenoord) als gast onthaald, speelde de band Tavares een soulnummer, kreeg BZN bij het publiek de handen op elkaar en kwam Vader Abraham ook nog de boel op stelten zetten. Bij de laatste drie, opeens drong het langzaam tot mij door dat het vanaf nu om de grote prijzen zou gaan. Potverdikke, het zal toch niet. Het zou dus wel! Samen met een andere kandidaat eindigde ik op de eerste plaats en dus moest een finalevraag uitsluitsel geven, wie gaat de Grote Club Show winnen?

Die vraag luidde, hoe groot is de afstand in kilometers tussen Dordrecht en het Duitse Moezel-vakantiedorp Cochem, een van de grotere sponsors van de Grote Club Show. Ik dacht Nijmegen ligt drie uur rijden van de Moezel, dus dat zal zo'n 250 kilometer zijn, plus honderd kilometer van Nijmegen naar Dordrecht, dus kwam ik op 350 kilometer. Mijn tegenstander zat er honderd kilometer boven. Toen de werkelijke afstand werd genoemd door de voorzitter van de VVV uit Cochem, namelijk 342, brak het feest los. Ik kreeg uit handen van Ron Brandsteder twintig briefjes van duizend gulden uitgereikt (vijftien voor mezelf en vijf voor de club) en werd onmiddellijk daarna op de schouders gehesen door een hossende en enthousiaste groep Wespen. Help, de twintig briefjes dreigden uit mijn handen te vallen, maar gelukkig was daar mijn vrouw Maria, die heel snel 20.000 gulden in haar sokken verstopte.

Het unieke was dus gebeurd: rugger Leo uit Nijmegen had de Grote Club Show gewonnen. Rond middernacht arriveerde de touringcar weer in Nijmegen waar ik onmiddellijk een vat bier aanbood in de plaatselijk stamkroeg de Anita Bar. En het bleef nog lang onrustig in Nijmegen. Een week later, op zaterdag 28 september, stroomde het clubhuis van The Wasps vol om gezamenlijk op Nederland 2 (er waren nog maar twee netten) te gaan kijken naar de Grote Club Show op een door mij aangeboden nieuwe televisie. Ik heb behalve het geldbedrag ook nog een vakantie gewonnen van twee weken naar Cochem waar ik iedere dag een feestelijk programma kreeg aangeboden, van een diner in het Middeleeuwse Schloss Cochem en een wijnproeverij tot aan charmante begeleiding door Weinkönigin Elke.

Leo Preusting
NRC The Wasps

WIST JE DAT....

...het logo van Rugby Nederland, de bal in de tulp, werd ontworpen door oud-voorzitter van de Nederlandse Sociëteit van Rugby Scheidsrechters, Henk van Breukelen?

...de eerste officiële scheidsrechters pas in 1885 op de velden stonden? In de eerste ruim zestig jaar was er geen officiële scheidsrechter. Als er onenigheid was over de regels gingen de aanvoerders in conclaaf en losten het op.

HOE SALVADOR DALI EEN SPAANS RUGBYTEAM OP TRIP HIELP

We hebben het al eens gehad over de verschillende rugby modemerken, maar er zijn ook kunstzinnige types betrokken bij rugby. Zo is voormalig Frans international Jean Pierre Rives tegenwoordig een beroemde beeldhouwer, publiceerden wij ooit een verhaaltje hoe de beroemde Nederlandse schrijver Jan Wolkers gek was op een rugbybal en wist je dat de Spaanse kunstenaar Salvador Dali ooit een Spaans rugbyteam op trip hielp?

Salvador Dali was een Spaanse surrealistische kunstenaar, bekend om zijn excentrieke persoonlijkheid en droomachtige schilderijen. Geboren in 1904 in Catalonië, ontwikkelde Dali op vroege leeftijd al interesse in kunst. Het bekendste kunstwerk van Dali is 'Volharding der Herinnering' met de smeltende klokken die symbool staan voor het vervormen van de tijd. Een ander meesterwerk is 'Guernica' een enorm doek van 3,49 meter hoog en 7,76 m breed dat het bombardement op Guernica door de Duitsers als 'oefening' voor hun Blitzkrieg toont. Inspiratie voor zijn kunst haalde hij uit het onderbewuste en zijn fascinatie voor dromen. Naast kunst was Dali ook actief in film, fotografie en design.

'Ja dat is allemaal erg leuk Aardbei, maar wat heeft hij nou met rugby te maken?'. Nou, Salvador Dal is de reden dat een lokale rugbyclub uit Girona, Catalonië op tour kon. In 1921 werd rugby geïntroduceerd in Catalonië, maar het duurde tot 1971 voordat de sport een beetje voet aan de grond kreeg in Girona. Een groep jonge, enthousiaste gasten die rugby hadden leren kennen tijdens hun studies in het buitenland begonnen een balletje te gooien op het 'Devesa' veld in het centrum van de stad. Hieruit kwam de eerste rugbyclub van Girona tot stand, GEiEG (Grup Excursionista i Esportiu Gironí). Binnen zeven jaar wist de club het kampioenschap te behalen. Het jaar ervoor stond de club echter voor een aantal financiële uitdagingen. Tijdens een vergadering werd er dus gesproken over verschillende manieren om geld op te brengen voor de club, waaronder een tour door Europa. Vol met gezelligheid, liefde voor de sport en vriendschappelijke wedstrijden. Een van de gekke ideeën die op tafel kwam om dit te bekostigen was het benaderen van Salvador Dali, in de hoop dat als hij zijn naam zou verbinden er wellicht meer sponsors zouden aansluiten.

Een delegatie van de club toog naar Port Lligat, ruim een uur rijden vanaf Girona en zo'n tien kilometer van de Franse grens waar Dali toen woonde en waar nu het museum in zijn huis is gevestigd. Dali toonde interesse in de club en bleek van het bestaan van rugby op de hoogte. Ze boden hem een ouderwetse leren bal aan met alle handtekeningen van de spelers. Dali bleek bereid eenzelfde bal te signeren en de

missie was geslaagd. Daarop gingen twee bestuursleden naar Straatsburg, naar het hoofdkwartier van sportmerk Adidas om te onderhandelen over sponsoring. Ze vertelden over de door Dali gesigioneerde bal en boden die aan in ruil voor een set teamkleding, extra ondersteunend materiaal en wat financiële ondersteuning voor hun Europese tour. Aangezien Dali wat terughoudend was geweest, hij wilde namelijk niet dat de bal voor commerciële doeleinden zou worden gebruikt en mocht de bal enkel in de etalages van Adidas winkels worden tentoongesteld.

Zogezegd zo gedaan. Op 29 September in 1979 vond de overdracht van de bal, een ouderwetse, bruine 'Wallabybal', plaats op het treinstation van Perpignan. In ruil voor de door de kunstenaar gesigioneerde bal leverde Adidas sportuitrusting voor drie teams voor een periode van twee jaar. Ook kreeg de club een bedrag van tienduizend Franse Franc, waarmee de club op Europese tour kon.

Overdracht van de 'Bal van Dali'

Dankzij deze gekke samenwerking met Dali kreeg het rugbyteam niet alleen de nodige financiële steun, maar ook een lading aan media-aandacht. Het beviel de club zo goed dat ze het jaar daarop hebben geprobeerd een soortgelijke stunt uit te halen met de Catalaanse muzikant en illustrator Xavier Cugat, die op dat moment in de U.S woonde. Het team stuurde Cugat een gesigioneerde bal op en kregen een karikatuur en een door Cugat gesigioneerde bal terug. Echter is deze bal in het bezit van de vereniging gebleven. De door Dali gesigioneerde bal wordt nog steeds door Adidas tentoongesteld. De door de rugbys uit Girona gesigioneerde bal bevindt zich tot op de dag vandaag in het Salvador Dalimuseum in Port Lligat. Zo zie je maar weer hoe creativiteit en samenwerking alle soorten werelden kan samenbrengen. Sport en kunst kunnen ook samenkomen voor een gemeenschappelijk doel. Mooier krijg je het haast niet.

Kap'tein Aardbei

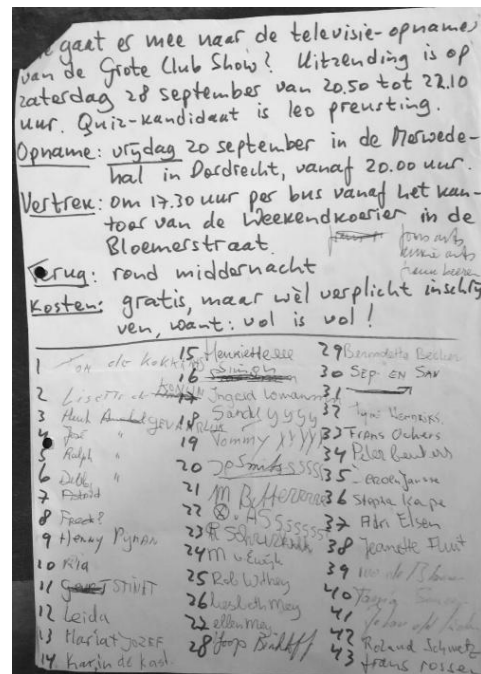

Bord uit de serie 'Sporten', van Salvador Dali, gemaakt van hoogwaardig porselein en versierd met sterling goud, in een genummerde en gelimiteerde oplage van 5000 stuks. Voor € 90,- te koop via surrealismstore.com

wel zin hadden in een avondje uit. Binnen no-time was die lijst volgeboekt zodat ik me in ieder geval daar in Dordrecht verzekerd wist van veel Nijmeegse rugbyfans. Op die vrijdag de 20^e vertrok ik samen met clubgenoot Geurt Huurman al vroeg naar Dordrecht om daar kennis te maken, te oefenen, de quiz door te nemen, handjes te schudden met de optredende artiesten en met presentator Ron Brandsteder. En een biertje te drinken. Of twee, of vijf, of tien... Tja, je moet natuurlijk wel moed indrinken voor zo'n optreden...

De 'Intekenlijst voor de bus'

Rond halfacht 's avonds werd het opeens rumoerig in de zaal met duizenden supporters, want... The Wasps kwam binnen! Ik heb mijn luidruchtige clubgenoten nog net even kunnen begroeten en

met hen - vooruit - nog één biertje achterover kunnen slaan toen de show begon. Uitgedost in korte broek, wedstrijdshirt én met rugbybal in mijn handen was ik één van de achtentwintig kandidaten uit het hele land en wist over die quiz helemaal niks. Kwam er een muziekkorps voorbijmarcheren en kreeg je daarna de vraag: hoeveel benen zag je zojuist voorbijkomen? Dat niveau dus. Neemt niet weg dat ik gemakkelijk door de eerste ronden heen kwam. Gewoon een beetje logisch nadenken, was mijn motto. Ondertussen werd het publiek uit Nijmegen tot twee keer toe gemaand zich wat rustiger te presenteren, want het zingen van onze rugbys verstoorde meermaals de opnames. Zelf was ik er één keer oorzaak van dat de opnames stilgelegd werden, want er was opeens een quiz-kandidaat zoek! Ik moest ongelooflijk pissen - vind je het gek na zoveel bier - dat ik gewoon op zoek ben gegaan naar een toilet. Paniek bij de opnameleiding, maar na een standje kon ik gewoon weer verder. Onder luid gejuich van de Wasps-aanhang, dat spreekt.

De Grote Club Show was in 1985 zijn tijd al ver vooruit, want er kwam een heus computerspelletje aan te pas. De laatste tien kandidaten mochten zich gaan buigen over het spelletje Pacman: een happend poppetje dat allerlei voorwerpen op het scherm moet zien op te eten, maar wel belaagd werd door een stuk of vijf spoken. Nooit eerder een computerspelletje gespeeld, begon ik aan deze uitdaging en speelde de een na de andere kandidaat weg. Tja, altijd al van spelletjes gehouden... En opeens zat ik bij de laatste drie! Tussendoor kwam niemand minder dan Gilbert Bécaud nog een nummertje zingen, werd Bennie Wijnstekers

WASP WINT GROTE CLUBACTIE

Natuurlijk deed ook de Nijmeegse Rugby Club The Wasps aan het begin van de tachtiger jaren mee met de Grote Clubactie. Al vanaf het prille begin van deze loterij, ten behoeve van het verenigingsleven, leurdten spelers van de club bij elkaar, bij familieleden en elders met loten waarmee men 'gigantische' prijzen kon winnen. Maar niet heus, want maar liefst 80 procent van de verkoop kwam de eigen verenigingskas ten goede. Dat was nog eens een lucratieve aanvulling van het clubbudget buiten de jaarlijkse begroting om. Dat was niet alleen zo, dat is anno 2025 nog steeds zo, want de Grote Club Actie heeft zich al die jaren knap staande gehouden tussen al het loterijgeweld dat zich intussen over ons heeft uitgestort. Alleen zijn het nu vooral de vele jeugdleden van The Wasps die zich ieder najaar indringend met de verkoop bezighouden en daarmee in de herfst van 2024 maar liefst € 3.500 bijeenprokkelde als extraatje voor hun jeugdkas.

Maar terug naar de jaren tachtig, om precies te zijn 1985. Toen kreeg ik als contactpersoon van de Grote Clubactie op een late vrijdagmiddag in augustus een telefoontje van Ton Mallo, toentertijd eindredacteur van het lokale huis-aan-huisblad Weekendkoerier, 'Leo, je moet me helpen, de Grote Clubactie gaat een grote televisieshow organiseren, maar ik ben vergeten een club aan te melden. Dus...: wil jij namens The Wasps?' Oeps, wat moet ik daar nou mee? Een televisieshow van de TROS, die rechtse omroep met zijn uitgesproken meningen en allerlei pulpprogramma's? En dan zou ik dus moeten figureren in een quiz nota bene. Maar ja, er waren wel leuke prijzen mee te winnen. En toen de TROS met de Grote Clubactie nog een touringcar aanboden om zo'n vijftig Wasps-leden naar de opnames van het programma in de Merwehal in Dordrecht te vervoeren, was het pleit beslecht: ik doe mee!

Leo Preusting met Ron Brandsteder

Een paar weken later plofte een officiële brief van de TROS op de mat met daarin de uitnodiging om met een introducee op vrijdag 20 september tijdig naar Dordrecht te komen (de touringcar zou om 17.30 uur uit Nijmegen vertrekken). Ondertussen was de club ook al in rep en roer en ging er snel een intekenlijst rond voor maximaal 46 clubleden die

EN WAAR STONDEN JULLIE ZELF DAN?

In Bier, Bloed & Modder # 4 van september 2021 vroegen we aan de voorzitters van de Nederlandse clubs op welke positie ze speelden of hadden gespeeld. We waren benieuwd of degenen met de grootste mond op het veld ook in de bestuurskamer het hoogste woord voerden. En wat bleek, inderdaad de Scrumhalsen waren oververtegenwoordigd onder de voorzitters.

Maar nu wilden we ook graag weten of degenen die volgens henzelf de grootste spelregelkennis hebben dat ook in 'het midden' van het veld hebben. Oftewel, welke positie spelen (of speelden) onze scheidsrechters zelf? Bovendien vroegen wij ons af of het zo is dat:

- * de meeste scheidsrechters geen flauw benul hebben wat er in de scrum gebeurt
 - * de meeste scheidsrechters allang gestopt zijn met spelen
- Kortom welke positie speelde je vroeger of nog steeds? Hoe lang fluit je al en op welk niveau?

Vierenvijftig scheidsrechters vulden het formulier in van de circa honderden tachtig indeelbare scheidsrechters die Rugby Nederland in haar systeem heeft staan. Van hen zijn 87% man. De leeftijd varieert heel erg van 17 tot 69 jaar, maar de doorsnee ligt toch wel tussen de 35 en 45 jaar. De A en B-scheidsrechters waren ondervertegenwoordigd bij het invullen van de enquête. Niet alleen kwa aantallen natuurlijk, er zijn er tenslotte veel minder, maar slechts een enkeling van de 'toprefs' voelde de behoefte om zijn of haar ervaringen te delen. Bovendien wist een derde van de respondenten trouwens niet welk niveau ze fluiten ☹

We vroegen ook naar de nationaliteit. Zoals verwacht komt de overgrote meerderheid uit Nederland. Onder de niet-Nederlanders waren een Italiaan, een Zuid-Afrikaan, een Duitser, een Spanjaard, twee Britten en een Fries. Een kleine meerderheid, 53% speelt zelf niet meer. Ongeveer een kwart speelt nog wel en het laatste kwart gaf aan het de scheidsrechter nog weleens lastig te maken oftewel af en toe te spelen en dan natuurlijk de scheidsrechter van ongevraagd advies te voorzien. Over het algemeen fluiten de meesten meer dan tien wedstrijden per jaar en hebben ook minstens tien jaar gespeeld. Wat opvalt is dat de scheidsrechters die de hogere klassen fluiten meestal in de backs hebben gespeeld, maar lang niet allemaal als Scrumhalf. Wat voor de rest opvalt, meer dan de helft van die de invullers van de vragen waren, of zijn, voorwaartsen. Van de zware jongens of

meiden identificeerden de meesten zich als eerste rijers. Of ze dan ook weten wat er gebeurd in de scrum is een tweede maar ik denk dat beide stellingen ontkracht zijn. Nee, de meeste scheidsrechters zijn geen Scrumhalfs en zeker de helft heeft in ieder geval ervaring in de eerste rij.

Ook leuk om te zien, er komen nog steeds scheidsrechters bij die nooit zelf gespeeld hebben. Vaak omdat hun kinderen zelf spelen en iets terug willen doen voor de sport. Een deel van hen blijft ook hangen als de kinderen voor een andere sport hebben gekozen, besmet geraakt met het rugbyvirus. Wat niet uit de rondvraag naar voren kwam, maar een algemeen bekend feit is, de grootste criticasters hebben zelf nog nooit een wedstrijd gefloten, dus ook bij het leiden van wedstrijden geldt; de beste stuurlui staan aan wal.

Doedelzak
Scrumhalf / Scheidsrechter

GOEDE NACHTRUST

Jack 'The Knife' Rowell was een strenge trainer. Gevraagd naar zijn ervaring als coach van Bath en Engeland zei hij ooit, "Je hebt 15 spelers in een team. Zeven hebben de pest aan je en de andere acht denken er nog over na."

Enkele dagen voordat Bath in een bekerfinale speelde ging Gareth Chilcott trouwen. Daags voor de bruiloft werd de toekomstige mevrouw Chilcott ontboden op het kantoor van Rowell. Ze kreeg een doosje met slaappillen overhandig met instructies dat haar man een goede nachtrust moest krijgen in de aanloop naar de belangrijkste wedstrijd van het seizoen. Toen de aanstaande bruid vroeg hoeveel pillen ze haar man moest geven antwoordde Rowell, "dat de slaappillen niet voor Gareth waren, maar dat zij ze moest nemen voor het geval de amoureuze prop het in zijn hoofd kreeg een 'warming-up' tussen de lakens te willen doen."

DE ROBOT REFEREE

De toekomst van rugbyscheidsrechters zou weleens sterk kunnen veranderen door de opkomst van kunstmatige intelligentie (AI). Hoewel de menselijke factor altijd belangrijk zal blijven in de sport, zijn er verschillende redenen waarom AI de rol van scheidsrechters kan overnemen, en hoe dat precies zou kunnen werken. AI is in staat om enorme hoeveelheden gegevens in real-time te analyseren. Dit betekent dat AI elk moment van de wedstrijd kan volgen, van tackles tot rucks en de posities van spelers op het veld. Hierdoor kan AI nauwkeuriger en objectiever beslissingen nemen over overtredingen, zonder beïnvloed te worden door emoties of druk van de omgeving. Dit is vooral belangrijk in een sport zoals rugby, waar elke seconde telt en beslissingen snel moeten worden genomen.

Daarnaast kan AI worden gecombineerd met geavanceerde videotechnologie. Stel je voor dat een AI-systeem tijdens de wedstrijd automatisch belangrijke momenten vastlegt en analyseert. Als de scheidsrechter twijfelt over een beslissing, kan de AI meteen relevante beelden terugzoeken en de scheidsrechter voorzien van een overzicht van wat er werkelijk is gebeurd. Dit zou de snelheid en nauwkeurigheid van beslissingen aanzienlijk verbeteren, wat de algehele flow van de wedstrijd ten goede zou komen.

Een ander groot voordeel van AI is dat het zorgt voor consistentie in beslissingen. Menselijke scheidsrechters kunnen beïnvloed worden door de sfeer in het stadion, de druk van spelers en coaches, of zelfs hun eigen vooroordelen. AI kan echter zo worden geprogrammeerd dat het dezelfde criteria toepast bij het beoordelen van situaties, wat leidt tot een eerlijker spel. Dit betekent dat elke speler en team gelijk wordt behandeld, ongeacht de omstandigheden. Bovendien kan AI ook bijdragen aan de veiligheid van spelers. Door gegevens over tackles en blessures te analyseren, kan AI vroegtijdig signaleren wanneer een speler risico loopt op een blessure. Dit helpt niet alleen de gezondheid van spelers te beschermen, maar het ondersteunt ook het naleven van regels die gericht zijn op veiligheid.

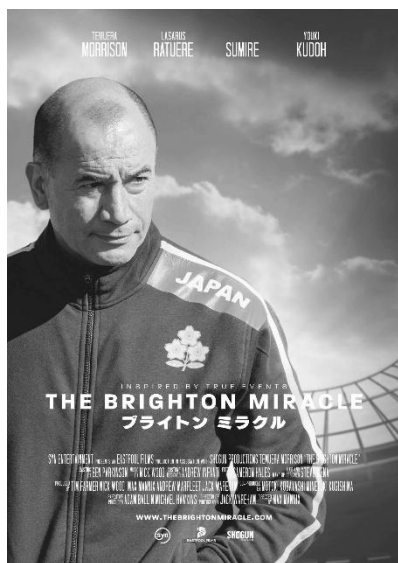
Hoewel de rol van de scheidsrechter kan veranderen, is het onwaarschijnlijk dat menselijke scheidsrechters volledig verdwijnen. Ze kunnen blijven functioneren als een soort toezicht (maar niet meer dan dat!), waarbij ze AI-systemen aanvullen met hun ervaring en intuïtie. De combinatie van AI en menselijke expertise kan resulteren in een systeem dat zowel nauwkeurig als empathisch is. De vervanging van menselijke scheidsrechters door AI zal rugby eerlijker, veiliger en efficiënter maken. Waar wachten we nog op?

Hopeloos

THE BRIGHTON MIRACLE

Er zijn niet veel speelfilms gemaakt over een bepaalde rugbywedstrijd. Het dichtste bij komt 'Invictus' van regisseur Clint Eastwood, maar die gaat over het hele WK van 1995 alhoewel de finale en de legendarische scene van Nelson Mandela en François Pienaar het hoogtepunt vormen. Het levert de leuke referentie op, "wist je dat Matt Damon meer WK's heeft gewonnen dan Ierland?" The Brighton Miracle, een Australische low-budget film vertelt het verhaal hoe de Australisch-Japanse coach Eddie Jones het Japanse team over het trauma van 1995 hielp. In dat toernooi verloren de "Brave Blossoms" met 145-17 van Nieuw-Zeeland. Drie jaar voor het WK van 2015 wordt Jones aangesteld en ondanks dat hij al gecoacht had in het land van de rijzende zon zorgt zijn directe manier van trainen, zeg maar gerust lomp, voor grote problemen. Hij eist complete inzet, met 40-urige trainingssessies omdat hij gelooft dat Japan nooit van toptopland kan winnen tenzij ze fitter en sneller zijn.

De film is een mix van echte wedstrijdbeelden, gesprekken met o.a. Jones en aanvoerder Leitch en nagespeelde scenes. Het acteerwerk is redelijk, maar de mengeling van de scenes en de opbouw naar de grootste stunt in de geschiedenis van het WK rugby, de 32-34 overwinning van Japan op Zuid-Afrika

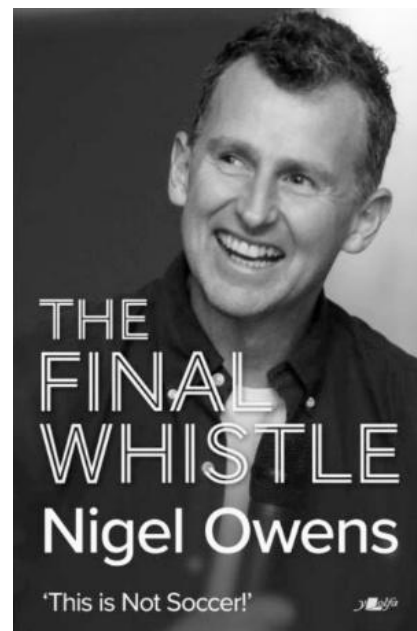
maken het een leuke film. Vooral de beslissing van aanvoerder Leitch om niet voor 'de palen' te gaan bij een 32-29 stand vlak voor tijd, wat zich uitbetaalde in de beslissende try van Karne Hesketh in de 84^e minuut. Jones gaf vanaf de tribune 'drie' aan, maar Leitch die door Jones als aanvoerder was geleerd om zelf te denken, maakte zichzelf onsterfelijk in Japan waar hij voorheen 'racistisch' werd behandeld vanwege zijn Nieuw-Zeelandse/Fijian afkomst. De Nieuw-Zeelandse acteur Temuera Morrison, die Eddie Jones speelt, ken je misschien ook van 'Once were warriors' het aangrijpende epos over het harde leven van Maori's in een verpauperde wijk. The Brighton Miracle kan je voor € 4,99 huren op Amazon Prime en kan ik zeker aanraden.

Doedelzak

NIGEL OWENS – THE LAST WHISTLE

Nigel Owens was voor velen de beste scheidsrechter ooit op de velden en zeker degene met de beste uitspraken. Zo is de ondertitel van zijn tweede autobiografie, 'This is Not Soccer!' legendarisch. Zijn eerste boek, 'Half Time', was een bestseller. Vooral het emotionele verhaal over zijn poging tot zelfmoord omdat hij niet in het reine kon komen met zijn seksualiteit en de openhartigheid waarmee hij erover sprak leverde hem veel waardering op.

In 'The Last Whistle' vertelt hij over de 'tweede helft' van zijn internationale carrière. Zijn zeven Heineken Cup finales, zijn honderd testwedstrijden, een record wat waarschijnlijk niet snel gebroken zal worden en natuurlijk het hoogtepunt voor elke scheidsrechter, de finale van het WK. Owens floot

de ontmoeting tussen de aartsrivalen Australië en Nieuw-Zeeland in 2015. Het is machtig om te lezen hoe een scheidsrechter zo competitief kan zijn dat hij altijd de finale wil fluiten. Maar Nigels liefde voor het spel blijkt toch uit het feit dat hij een week na de finale in een lagere divisie in Wales zijn opwachting maakte.

Owens vertelt ook heel illustratief hoe scheidsrechters beoordeeld worden, hoe ze elkaar helpen terwijl ze ook elkaars concurrenten zijn en hoe de twijfel toeslaat na een slechtere wedstrijd. Net als je denkt, het wordt een beetje saai die 'wedstrijdverslagen' komt hij met een mooi verhaal of anekdote over een van de sterren die hij floot of collega scheidsrechter. Hij heeft ook nog een leuke ontmoeting met voormalig Nederlands XV-coach Lyn Jones toen die Rusland leidde bij het WK in Japan.

Natuurlijk komt ook zijn privéleven voorbij waarbij het verlies van zijn moeder hem bijzonder aangrijpt. Ook het 'uit de kast komen' is vanzelfsprekend een bijzonder verhaal, zeker in een ruige sport als rugby bijna twintig jaar geleden. Het feit dat een jongetje uit een huurhuis in Mynyddcerig, een dorp van nog geen driehonderd inwoners in zuidwest Wales zo ver kon komen mag zeker een inspiratiebron voor veel jongere scheidsrechters zijn.

The Last Whistle is niet alleen voor scheidsrechters een absolute aanrader, maar ook voor (top)ruggers die willen weten wat er in het hoofd van de 'man (of vrouw) in het midden' omgaat. Dit boek koop je natuurlijk bij je lokale boekhandel, zo steunen we onze middenstand.

Doedelzak

VERGETEN SCHEIDSRECHTERTROFEE

Wie nietsvermoedend de kantine van het Nationaal Rugby Centrum in Amsterdam binnenloopt zal het niet zo één twee opvallen. Maar tussen de schildjes en oude posters hangt een vergeten trofee. Vlak voor je links de bar hebt kijk je omhoog op de muur en daar hangt een houten tulp, de Winston Jones Memorial Trophy. Deze prijs werd eind vorige eeuw uitgereikt aan een aantal scheidsrechters. Waarom nu niet meer, wie was Winston Jones en kunnen we deze trofee in ere herstellen?

Winston Jones werd geboren op 5 september 1940 in Pontardawe in de buurt van Neath, Wales. Hij begon zijn rugbycarrière als backrow bij Pontardawe RFC en Cwmgors RFC. Hij raakte geblesseerd, waarop Bill Samuel (die later Gareth Edwards coachte) Winston aanmoedigde om op 23-jarige leeftijd scheidsrechter te worden. Hij floot slechts

vier interlands, maar niet de minste. Op 17 maart 1984 floot hij Schotland – Frankrijk voor 62.000 dolenthousiaste toeschouwers op Murrayfield die hun team door een 21-12 de Grand Slam wonnen. Er is een beroemde foto van Jones die een snee boven zijn oog heeft en door Jean-Pierre Rives wordt geholpen. In juni van hetzelfde jaar leidde hij beide wedstrijden van Frankrijk tijdens hun tour naar Nieuw-Zeeland. De 1^e test in Christchurch wonnen de All Blacks nipt met 10 – 9 waarbij de legendarische fullback Serge Blanco de enige try voor de gasten scoorde. De tweede ontmoeting in Auckland werd een 31-18 zege voor de gastgevers. Zijn laatste interland floot Winston op 5 maart 1988 toen Engeland op Murrayfield een benauwde 6-9 uitzege behaalde.

Scheidsrechters uit Wales waren graag geziene gasten tijdens de Heineken 7's in Amsterdam en Winston was een van hen. In

1996 kreeg hij een beroerte in de kleedkamer en stierf ter plekke, een zwarte dag in de geschiedenis van het roemruchte toernooi. De vijf andere scheidsrechters uit Wales die dat jaar aanwezig waren vroegen aan zijn weduwe Susan of ze een 'Memorial Trophy' mochten maken. In 1997 liepen de scheidsrechters uit Wales twee dagen lang tussen hun eigen wedstrijden langs de velden om de scheidsrechters te beoordelen. Vlak voor de finale werden drie scheidsrechters naar voren geroepen. Sean Mallon werd uitgeroepen tot beste scheidsrechter en Jan Schrama kreeg de onderscheiding voor de meest talentvolle Nederlandse scheidsrechter op het toernooi, de Winston Jones Memorial Trophy for the Most Promising Referee of the Year.

Als dank voor de trofee schreef Jan een brief aan Susan Jones om haar te bedanken voor de enorme eer. De twee bleven in contact en een jaar later nodigden de drie topscheidsrechters van The Bassets, Jan Schrama, Sjaak de Jong (opa van de huidige international Tim en Bert Groeneveld, Susan uit om naar Nederland te komen. Jan nam haar mee naar de plek waar haar man was overleden en wilde daarna in het NRCA de trofee laten zien. Maar waar ze ook zochten hij was nergens te vinden en ook de medewerkers van het bondsbureau hadden geen idee. Een beetje verbolgen, omdat Winstons weduwe erbij stond, liepen Jan en Susan de trap af. Toen Jan nog even opkeek zag hij achter een van de ramen een puntje van iets wat hij meteen herkende. Hij snelde naar boven en vond het felbegeerde beeld op een archiefkast ergens achteraf. Jan nam de Tulp mee, want dat mocht nooit meer gebeuren. Hierbij moet wel aangetekend worden dat toen nog de NRB niets met de onderscheiding te maak had en hij eigenlijk in het clubhuis van AAC had moeten hangen, de organisator van de 7's. Tijdens het bezoek van Susan kreeg Jan het shirt dat Winston droeg tijdens zijn debuutinterland aangeboden en de fluit waarmee hij zijn wedstrijden leidde. Hij vroeg of hij het shirt aan The Bassets mocht doneren en na toestemming van Susan kreeg het een speciale plek in het clubhuis. De fluit koestert Jan thuis.

In 2000 maakte Bassets huistimmerman Henk de Heij een mooie houten tulp waarop de namen prijken van de winnaars en waarop de oorspronkelijke trofee is bevestigd. Hij werd aan de NRB aangeboden door de drie winnaars tot dan toe. Sindsdien heeft hij een mooie, maar vergeten plek in het NRCA. Hij werd dat jaar uitgereikt aan Albert Roling (RC Groningen) die de vierde winnaar werd na Jan Schrama, Henrie de Ruiter (RFC Oisterwijk Oysters) in 1998 en Chris Rademaker (AAC) in 1999. Maar na de eeuwwisseling werd de trofee niet meer uitgereikt. Volgens George de Vries van de organisatie van de 7's waren het vooral The Bassets die het voortouw niet meer namen of het feit dat de scheidsrechters uit Wales niet meer naar Amsterdam kwamen. Tijd om de trofee nieuw leven in te blazen?

Sinds 2020 wordt de Jeugdscheidsrechter van het jaar bekend gemaakt nadat dat voor de senioren sinds 1997 door Rugby Nederland wordt gedaan. Het beeldje dat sinds 1997 aan Scheidsrechter van het Jaar wordt uitgereikt wordt daarvoor aan de jonge winnaar gepresenteerd. Zou het niet mooi zijn om de Winston Jones Memorial Trophy uit te reiken? Tenslotte werd die uitgereikt aan de meest talentvolle Nederlandse scheidsrechter. Als Rugby Nederland daarmee akkoord gaat wil Jan Schrama het vast en zeker vragen aan Winstons weduwe Susan en wordt de traditie in ere hersteld.

